

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему «**ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ОЦІНКА ПРОЄКТУ У**
ЕНЕРГЕТИЧНІЙ СФЕРІ (НА ПРИКЛАДІ СТВОРЕННЯ СОНЯЧНОЇ
ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ)»

Виконавець:

Студент ФЕУП

Ткаченко Марко Григорійович _____

Науковий керівник:

Старший викладач

Каражия Едуард Андрійович _____

Одеса – 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Розвиток електроенергетичної системи України, встановлення альтернативних джерел електроенергетики є актуальними питаннями в контексті євроінтеграції України, що означитиме узгодження національних енергетичних стратегій та планів до загальноєвропейських, а також виконання міжнародних екологічних зобов'язань у сфері енергетики.

Важливість електроенергетичної галузі для економіки та обороноздатності України показало повномасштабне вторгнення росії. Окрім інших актів енергетичного тероризму, також постраждала і галузь електроенергетики. Близько 60% промислових сонячних електростанцій зосереджені у південних та південно-східних областях України, де відбуваються активні бойові дії. Так, за різними оцінками (уточнюються через розташування об'єктів генерації у зоні ведення активних бойових дій) постраждало 30-40% електростанцій у регіонах, що потерпають від російського вторгнення, - 1120-1500 МВт встановленої потужності. Таким чином, через війну в Україні постраждало до 1,5 ГВт потужностей СЕС.

Це означає, що задля відновлення балансу в енергосистемі доцільно здійснювати нові проекти у сфері сонячної електроенергетики.

Огляд літератури. У дослідження питань з розвитку сфери сонячної енергетики істотний внесок внесли: М. Долішній, Д. Дубінін, З. Кенжаєв, Є. Лаєвській, О. Машкова, Ю. Олійник, В. Поповкін, Романова Д.О., Отенко І.П. Різноманітні аспекти функціонування сонячних електростанцій досліджували М.С.Лемешев, А.С. Панькевич.

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи в сфері сонячної електроенергетики. Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення сонячної електростанції на ринку електроенергії України (при розташуванні виробничих потужностей в Одеській області).

Для того, щоб досягти поставленої мети були поставлені наступні завдання :

- 1) загалом охарактеризувати проєкт, дослідивши його теоретичні аспекти;
- 2) окреслити нормативно-правові засади бізнесу;
- 3) обрати організаційно-правову форму бізнесу та систему оподаткування;
- 4) проаналізувати ринок електроенергії в Україні та світові тенденції у цій галузі;
- 5) оцінити внутрішні конкурентні переваги проєкту;
- 6) сформулювати витрати на започаткування бізнесу;
- 7) спрогнозувати прибуток проєкту;
- 8) розрахувати економічну ефективність проєкту;
- 9) проаналізувати можливі ризики.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення сонячної електростанції на ринку електроенергії України (при розташуванні виробничих потужностей в Одеській області).

Предмет дослідження – бізнес проєктування започаткування власної справи у сфері сонячної електроенергетики.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи використовувались такі методи:

- 1) загальнонаукові: аналогія, системний аналіз, формалізація;
- 2) логічної абстракції: аналіз і синтез, індукція та дедукція;
- 3) економіко-математичні: факторний, системно-структурного аналізу;
- 4) економіко-статистичного аналізу: табличний, графічний, групування, класифікації, моделювання (використовувався при аналізі графіків та таблиць);
- 5) маркетингові: SWOT-аналіз, PESTLE-аналіз.
- 6) розрахунки показників ефективності проекту створення сонячної електростанції проводилися за допомогою програмного продукту «Excel».

Інформаційна база дослідження: Закони України, інші нормативно-правові акти України, наукові дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані Державної служби статистики України, Головного управління статистики в Одеській області та Головного управління економіки Одеської обласної державної адміністрації, монографічні дослідження, навчальна література, наукові статті.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (65 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 69 сторінок. Основний зміст викладено на 61 сторінках. Робота містить 26 таблиць, 9 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти відкриття власної справи в Україні у сфері сонячної електроенергетики**» розглядаються теоретичні засади започаткування власної справи у сфері сонячної електроенергетики: розглянуто бізнес-ідею сонячної електростанції; досліджується нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності в Україні у сфері альтернативної електроенергетики; обґрунтовується вибір організаційно правової форми і системи оподаткування створюваного бізнесу.

У другому розділі «**Аналітична оцінка можливості створення сонячної електростанції в Україні**» проаналізовано умовно-конкурентне середовище у сфері сонячної енергетики в Одеській області та визначені внутрішні конкурентні переваги сонячної електростанції; розраховано витрати на створення та функціонування сонячної електростанції.

У третьому розділі «**Економічне обґрунтування доцільності створення сонячної електростанції**» спрогнозовано прибуток та грошовий потік від реалізації електроенергії. Проведено розрахунок та аналіз показників економічної ефективності проекту. Проведений аналіз можливих ризиків та заплановані заходи щодо їх запобігання.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджуються теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи у сфері сонячної електроенергетики та зроблено наступні висновки.

1. Актуальність бізнес-ідеї сонячної електростанції в Одеській області полягає у тому, що Україна має міжнародні (в тому числі, євроінтеграційні) зобов'язання щодо підвищення частки відновлювальних джерел енергії в енергобалансі.

2. Для здійснення підприємницької діяльності необхідно пройти процедуру державної реєстрації та отримати ліцензію на виробництво електричної енергії. Для отримання ліцензії необхідно виконати всі ліцензійні вимоги щодо наявності певної матеріально-технічної бази; персоналу та ін. Для сонячної електростанції буде обрано КВЕД 35.11 – виробництво електроенергії.

3. Сонячна електростанція буде мати статус юридичної особи у вигляді товариства з обмеженою відповідальністю з назвою ТОВ «Кугурлуйська сонячна електростанція». Юридична адреса: м. Ізмаїл, вул. Шевченко, 1.

Планується, що ТОВ «Кугурлуйська сонячна електростанція» буде функціонувати на загальній системі оподаткування.

4. Сонячна електростанція планується розміститися біля озера Кугурлуй (крайній південь Одеської області), біля державного кордону з Румунією. Сонячна електростанція вироблятиме електричну енергію та передаватиме її до енергосистеми України.

5. Проведений аналіз електроенергії Одеської області свідчить, що регіон є системно дефіцитним в електроенергетичній сфері. Через особливості державної підтримки конкурентів у бізнесу фактично не існує. Як приклад успішних проектів альтернативної електроенергетики в Одеській області були проаналізовані Лиманська СЕС, Дунайська СЕС та Овідіопольська ВЕС.

Визначено, що на ринку електроенергії гарантовано є вільне місце для створення сонячної електростанції, яка буде виробляти екологічно чисту електроенергію.

6. Проведена оцінка конкурентних переваг ТОВ «Кугурлуйська сонячна електростанція» свідчить, що основними сильними сторонами сонячної електростанції є вигідне кліматично-географічне розміщення; виконання поставок обладнання та більшості монтажних робіт на засадах підряду, що значно підвищує вірогідність їх професійного виконання.

7. Сума стартового капіталу, необхідного для започаткування бізнесу сонячної електростанції, становить орієнтовно 20 000 000 грн. Сума власних коштів планується у сумі 15 000 000 грн (75% від загальної суми стартового капіталу). Решту суми (25%) планується взяти в кредит взяти в кредит в Таскомбанку на 2 років під 20 % річних.

8. Для функціонування сонячної електростанції необхідна сума поточних витрат у розмірі 680 120 грн на місяць та 8 120 000 грн на рік.

Найбільшу питому займають амортизаційні відрахування, які складають 268 620 грн на місяць та 3 223 440 грн на рік

9. Запланований прибуток від реалізації електроенергії, яку буде виробляти сонячна електростанція у перший рік функціонування планується у розмірі 4124,54 тис. грн.

Прибуток буде зростати кожний рік, це пов'язано з тим, що ставки «зеленого тарифу» зростатимуть, а також зі зниженням витрат після погашення кредиту .

10. Розраховані та показники ефективності проєкту знаходяться в межах норми, що свідчить про доцільність проєкту створення сонячної електростанції.

Період окупності проєкту створення сонячної електростанції 2 роки 4 місяці.

Чиста поточна вартість (NPV) сонячної електростанції є позитивною (6682,92 тис. грн), отже інвестиційний проєкт є вигідним.

Індекс прибутковості складає 1,33 – це означає, що інвестор отримує 1,33 грн на одну вкладену гривню.

11. Проведений аналіз можливих ризиків свідчить, що проєкт може зіштовхнутися з різними видами техніко-виробничих, комерційних, фінансових та інших господарських ризиків.

Більшість ризиків мають відверто зовнішній та об'єктивний характер, тому найбільш доцільною, якщо не єдино можливою є стратегія прийняття та передачі.

АНОТАЦІЯ

Ткаченко М.Г. «Економічне обґрунтування проєкту створення сонячної електростанції».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою професійного спрямування «Економіка та планування бізнесу», Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2024 рік.

У роботі розглядаються теоретичні засади започаткування власної справи в Україні в сфері виробництва електроенергії: розглянуто бізнес-ідею започаткування власної справи; досліджуються нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності в Україні у даній сфері.

Проаналізовано ринок електроенергії в Україні та світові тенденції галузі, також проаналізовано підприємницьке середовище у сфері сонячної електроенергетики та визначені внутрішні конкурентні переваги створюваного бізнесу.

Запропоновано проєкт створення сонячної станції. Сформовано стартовий капітал на реалізацію проєкту, розраховані поточні витрати та спрогнозовано прибуток від реалізації електроенергії. Здійснено економічне обґрунтування доцільності реалізації проєкту, охарактеризовані можливі ризики реалізації проєкту та шляхи їх мінімізації.

Ключові слова: сонячна електростанція, електроенергія, енергетика, екологія, енергетична незалежність, економічна ефективність.

ANNOTATION

Tkachenko M.G. "Economic substantiation for the project of creating a solar power plant".

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 076 "Entrepreneurship, trade and stock market activity" under the educational program of the professional direction "Economics and business planning", Odesa National Economic University, Odesa, 2024.

The work deals with the theoretical principles of starting a business in Ukraine in the sphere of electricity: the business idea of starting a business is considered; the

regulatory and legal regulation of entrepreneurial activity in Ukraine in this area is explored.

Author analysis the electricity market in Ukraine and global industry trends, the business environment in the sphere of solar electricity, and the internal competitive advantages of the business being created.

Author offers the project of creation a solar station. The starting capital for the of the project is formed, current expenses are calculated and the profit from the sale of electricity is predicted. The feasibility of the project implementation is feasible, the possible risks of project implementation and ways of minimizing them were characterized.

Keywords: solar power plant, electricity, energy, ecology, energy independence, economic efficiency.